

కొండ బాసది సామెలెజ్

(బుద్ధి మాటెజ్)

పెన్ని :

- 1 పెన్ని కిజి సుడ్ల, ఇల్లు తొహ్ని సుడ్ల. (బుదిదు ఒల్ బిఎండ ముస్కునె వర్నిని వన్నిజ్ వెహ్నార్)
- 2 సికుటి ఉణుసి రంజ కిదెజ్, కొడొ: ఇట్టిజ పెన్ని కిదెజ్.
- 3 ఇండ్రొణి గుట్టుబాటు లంకదిజ్ సేటు.
(పెన్ని ఆతి అయ్లి కొడొ: కన్న వరి అడై వెహ్నాండ మంజిని వందిజ్ వెహ్నార్)
- 4 ఇల్లు సుడ్లజి గె అయ్లి కొడొ:దిజ్ సుడ్లదెజ్.
- 5 గుణమతి అయ్లి కొడొ: ఇల్లు అన్నాద్, గుణం సిలికాద్ ఇల్లు పాడు: కినాద్.
(ఒరెద్ అయ్లి కొడొ విల్లుది ఆస్తి విజు నెగ్రెండ సూణికదె)
- 6 బుకెణ్ కడు: పుంజెన్ కండ సితిజ సాలు ఆసా తీర్నాద్.
(నండొ ఆస ఆని వన్నిజ్ వెహ్ని మాటు)
- 7 గొరొతిజ్ పిరు వానాద్. డింగొర్దిజ్ ఆడు వానాద్.
(నెగ్గి వన్నిజ్ ఆలు దొహ్ని-ఇతిజ్ వెహ్ని మాటు)
- 8 సోకుదిజ్ సుడ్ల:మా. ఆసా ఆజి సాన్మా.
(పెన్ని సమన్దం సాని ముజల వెహ్నార్)
- 9 ఇల్లు డిస్సి సోతి అయ్లికొడొ: నుక్కుడు:తో సమానం
(మాసిజ్ సాన్ని పెన్ని ఆతి అయ్లి కొడొ:దిజ్ వెహ్ని మాటు)
- 10 పూస్తి పూసణిజ్ మరి మర్జి తిహిలెకెండ.
(డిస్తి ఆలుజ్ తతి వలె వెహ్నార్)
- 11 కోడ్డి కొట్టిజ్ కోడ్డివెట మండ్రెజ్గె. పెన్ని ఆతిజ బోదెల్ వెట మండ్రెజ్గె.

కోపం :-

- 12 మట్టిజ్ జోడు: తొడిగితిజ్ ఆడు.
- 13 యాయ అల్లం ఆతాద్ ఆడు: బెల్లం ఆతాద్.
(యయెజ్ డిసి ఆల్లుజ్ పెరెద్ కినిక)
- 14 సిక్కి తొహ్ని ముడి: అడ్చబి కుత్నాన్.
(ఆన్కెల్ వెహ్నిజ్ నిజం ఇజి గొడ్బ ఆజి స్పెసెజ్ దాక నడి:కదె యా మాటు)
- 15 గడ్డది సాంబు మట్టి లెకెండ ఆతాద్. (నెస్ఎండ కితి పణి)
- 16 సంసారం వన్ని డొజ తొర్ఎద్, సంసారం వన్ని సెట్టిక తొర్ఎద్.
(వాండ్రు డోజ కితిజ్బ సప్టిజ్బ తొర్హెద్)
- 17 ఒరెన్ కొమ్ము అస్తెజ్, ఒరెన్ పాలు ఉండెజ్.

(కష్ట బాడ్డిఃతి సాము ఆశకాన్ తిహిజ వెహ్సార్)

18 అడ్చబి తొహ్ని ముడిః సిక్కి కూత్నాన్.

19 కోపం ఆదు గాని పాపం కిమాట్.

(డెయ్తిజ సప్తిజ వెహ్ని మాట)

20 గడ్డ లొశహి సామ్బు, మన్సు లొశహి మాట.

21 గొరొన్ వెయ్తి మహిజ సుణార్ గాని, గర్బం వెయ్తి మహిజ తొవర్.

(ఒవర్న్ లోకు బాద్ద ఆజి మహిజ, అయ్లి కొణాః దూకం కిజి మహిజ)

22 పాపం పున్నెం ఇజిబ నెస్వద్గె.

23 కోపం వాతిజ పాపం సిల్లెద్.

(తపు కితిజ వెహ్సార్)

పొగ్గురు వర్గిక :-

24 పవర పొట్టిదిజ్ మని నీతి ఎయెజ్ సిల్లెద్.

25 నమ్ని దీవాదిజ్ జాయ్ నంణా.

26 ఎస్తు మర్రతిజ్ నసా గాలి.

27 వర్గిని వరిజ్ మాట పెరిక, గూర్ని వరిజ్ నిద్ర పెరిక.

28 సేత సిల్లికాన్ సెల్కా విజు ఆబార్స్నాన్.

(ఒరెన్ ఆస ఆజి మొదొల్స్నాన్ గాని పూర్తి కిశవన్నిజ్ వెహ్ని మాట)

29 ముస్కునె వర్గిని వన్నిజ్ వన్ని పిరాద్ పుటెన్ పిజు మంజినాద్.

(పడఃకది వన్నిజ్ తపుజ్ తోరిసి పుస్కునె వర్గిని వన్నిజ్ వెహ్సార్)

బండెజ్ :-

30 సిత్తి బాట ఉండెజ్, వెహ్ని మాట వెండ్రెజ్. (కొణాఃర్ వందిజ్ వెహ్సార్)

31 నాగ్ సరాస్ పొట్టద్ పుట్టి పిల్ల డొండెయ్ సరాస్ ఆతాద్గె.

డొండియ్ సరాస్ పొట్టద్ పుట్టి పిల్ల నాగ్ సరాస్ ఆతాద్గె.

(నెగ్గి వన్ని పొటాద్ బండెజ్దికాన్ పుట్టిజ వెహ్సార్)

32 ఇల్లు సిల్లి మజిణియ్ - బూమి సిల్లి డింగొరి.

(పణి కిఎండ బూలని వరిజ్ వెహ్సార్)

33 తిండిదిజ్ తిరివిరి - పణిదిజ్ బండెజ్.

(ఇనిక కితిజ్బ ముందల్ ఉండెజ్ సాని వన్నిజ్ వెహ్సార్)

34 సుర్కు కోడ్డిదిజ్ గటుద్ తొహ్సార్. ముండ్డి కోడ్డిదిజ్ ముండద్ తొహ్సార్.

(లోకు పణి కిదెజ్ బండెజ్ ఆతివలె వెహ్ని మాట)

35 పొట్ట నిండ్రు తిండి గె - కియు నిండ్రు పణి గె.

సోక్యుబోదెలి :-

36 తిండి కోల్ది పణి గె - బట్ట కోల్ది డబ్బు గె. (కొణివలె వెహ్సోర్)

37 లోస్ఎండ ఇడ్ఎండ యాయబ తిండి సిఎద్.

38 ఆకు సాంబుదు అర్తిజ్బ - సాంబు ఆకుదు అర్తిజ్బ - నస్టం ఆకుదిజె.

(అయ్లికొడొః వందిజ్ వెహ్సి మాట, పణికిని దన్నిజ్)

39 అయ్లి కొడొః బూలాజి పాడుః ఆనాద్, మొగకొడొః బూలాఎండ పాడుః ఆనాన్.

40 గయ్ పంట మెయ్జి మహిజ, దూడః గట్టుద్ మెయ్నాదా?

41 ఇండ్రొణి డొజయెన్దిజ్ ఎయెన్ అస్తెజ్ అట్ఎన్. (వాండ్రు ఎంబెబ డొజ సాన్ఎన్ కక)

42 సన్ని వాతిజ బుద్ది వానాద్ బుద్ది వాతిజ సన్ని రాఎద్. (వెహ్ఇజ్బ వెన్ఎండ పణి కిని వన్నిజ్ వెహ్సి మాట)

43 సాన్ని వరిజ్ సరి పెరెద్, మని వరిజ్ బాడ్డి పెరెద్. (కూడయెన్దిజ్ వెహ్సి మాట)

44 పండిదిజ్ అసి సుడ్అ, వెద్రు కత్తి సుడ్అ.

45 సెగం సెగం కిని పణి వెయ్ఇ పిట్టం నన్నిక. 69 తిండి కోల్ది బల్లం గె బొస్తోర్ కోల్ది అంగు గె. (ఇనిక సిల్లికాన్బ నెగెండ్ తయార్ ఆతి మహిజ్ వెహ్సోర్)

తగ్గు కినిక :-

46 నీను వర్గిని మాట సోరు అల్ఎద్ మీరం అల్ఎద్. (ఎయెజ్బ అర్థం ఆఎండ వర్గిని మాట)

47 వెయ్దు వాతాద్ మాట. పిర్రద్ వాతాద్ పీట.

48 డెయ్న ఇహిబాన్ తియెల్ గె. సీన ఇహిబాన్ ఆస గె. (ఇనిక కితివలెబ సీజి మంజి సిహితిజ వెహ్సివలెహ మాట)

49 బడ్డిగ (డుడ్డు) రుజ్ఎద్. సరాస్ సాఎద్.

50 గట్టిబాన్ సాన్ఎన్. మెత్తన్బాన్ డిస్ఎన్. నాజ్ సరస్ నాన్నికాన్. (ఎద్రు వర్గిఎండ మర్చి వర్గినిక)

51 గొంజోర్ ముడ్డిది నూలు తెవ్ఎద్ లోకు వెయ్ది మాట తెవ్ఎద్. (ఎంబె సాహిజ్బ నంజొ సేపు వర్గిని వన్నిజ్ వెహ్సోర్)

52 మన్ను లొఇహి మాట నెస్ఎట్. గడ్డ లొఇహి సాంబు నెస్ఎట్.

53 వెహ్సిజ్ వెహ్సిజ్ ఇల్లు దాక వానాద్. కానిజ్ కానిజ్ కాలు దాక వానాద్. (లోకాజ్ సుడిజి రెజ్ రెజ్ ఆని వన్నిజ్ సుడిజి ఓదార్సి వెహ్సి మాట)

54 పొట్టి వన్నిజ్ పుట్టెన్ సత్తు. (పొట్లు ఆస్సి వలె, దరి దర ఆని వలె వెహ్సోర్)

55 నాల్ఎర్ది కోటి ఒరెన్దిజ్ ఓటి.

56 మాట మహి వన్నిజ్ మాట దొహ్కాద్. మూట మహి వన్నిజ్ బాడ్డి దొహ్కాద్. (తగ్గు కినివలె వెహ్సోర్)

49 మొదొల్దిజ్ కద్దిస్తెజ్ ఇహిజ కొమ్మదిజ్ అసి దూక్తెజ్.

50 పెర్తి మీసాం డిప్పిక ఆఎద్. సిత్తి బాట డిస్సిక ఆఎద్.

51 పెర్తి పణి డిస్సిక ఆఎద్. (కిన ఇజి వెహ్సి పణి డిస్సిక ఆఎద్)

52 నొరెస్ లెకెండ్ పల్లక్ బస్సి మండ్రెజ్.

- 53 ఆస మూరెణ్ - ఆస్తి బెత్తెణ్. (కిదెజ్ అల్ ఇ పణిదిజ్ ఒల్ బిని వన్నిజ్ వెహ్సార్)
- 54 అర్లం ఆని బాసదాన్ వర్గితిజ పుస్కుదు సానాద్ గె. సాంత బాసదాన్ వర్గితిజ మన్నుదు సానాద్ గె. (అర్లం ఆహితివలె వెహ్సా మాట, సద్ వినివలె)
- 55 బాగ కిల బేగి సాఅ. (నెగ్గి వన్నిజ్ బేగి సావు వానాద్)
- 56 మూత సిల్లిబాన్ వీస్సెజ్ డుఃగ్ నెగె.
- 57 ఎయె టికెట్ వన్నిజ్ నెగె.
- 58 కొసా పొట్టి లెకెండ్ కిస్సికిస్సి ఆమా సీమ కట్ నాద్.
- 59 నీతి సిల్లి కోపం దేవుణుదిజ్ పడిఃఎద్ గె.
- 60 ఎయె ఇండ్రాణి గొర్ని గుసయ్ వన్నిజె దన్ నాద్.
- 61 పాపం - పిడుఃగు, పూనెం - గొడుఃగు. (మాలెజ్ ఆజి సాతివలె వెహ్సార్)
- 62 ఇనుము రుజితిజ అత్ కిస్సాట్ గాని మన్ను రుజితిజ అతికిస్సెజ్ కస్టం. (లోకు ఒరెన్ దిజ్ ఒరెన్ వర్గిండ్ మహిజ వెహ్సార్)
- 63 పొద్దు ముస్కుహి పిరు వాదెజ్, పొట్ట లొఇహి బయి పుట్టెజ్ ఎయెజ్ తెలినాద్.
- 64 మెతాన్ బాన్ డిఃస్ ఎన్ గట్టిదిబాన్ సాన్ ఎన్. (తగ్గు కినివలె తప్రె ఆజి సాని వన్నిజ్ వెహ్సార్)
- 65 పెర్తి మీసం డిప్ నిక ఆవద్ ముర్ స్తి పణి డిఃస్సిక ఆవద్. (పణి మొదొల్ సి డిస్తి సీతి వన్నిజ్ వెహ్సాక)
- 66 నిజి మద్ది రొడ్డ తొహ్సి పేర్ నార్.
- 67 నోరొస్ పాలుదిజ్ సుడిఃజి బిలయ్ మహ్ తాద్ గె. (కూల్లనో, పెన్లిదిజ్ సాన్ని బేగి రఇతి వన్నిజ్ వెహ్సార్)
- 68 బీడిః తినికాన్ బికరి - సుట్ట తినికాన్ సమ్ సరయెజ్.
- 69 పెందల్ వాతి కూడెజ్ డెసి సానార్ పొదొయ్ వాతి కూడెజ్ మంజి సానార్. (సామెజ్ కొహినివలె పెందల వాని పిరు వందిజ్ వెహ్సార్ మాట)
- 70 ఏండాది కస్టం ఒర్ నెటి సుక్కం. (ఇని పండొయ్ కినివలె గొడఃబ ఆతిజ వెహ్సార్)
- 71 గడ్డ ఒని డుకదిజ్ ఎదురం తిగె ఆతిపాడు మనాద్.
(కోరిజి గొడ్ బ కిజి స్సెసెన్ సాహి వన్నిజ్ వెహ్సార్)
- 72 నక్కుజ్ కవ్ డిః పిండ్చిదా? దూది సవ్ డిః పిండ్చిదా?
(రాజు అడ్డి మంజి వెట్టి పణికినివలె వెహ్సా మాట)
- 73 పెహ్తెజ్ సుల్ కాజ్ - కిదెజ్ బరు - వెహ్తెజ్ సుల్లు-కిదెజ్ కస్టం
(బరు పండిని కినివలె వెహ్సా మాటనె)
- 74 మొగ్గ కొడొః పణుకునె - అయ్ లి కొడొః బెట్టనె.
(బరు పిండినివలె వెహ్సార్)
- 75 గూర్తి మహి నోరొస్ దిజ్ తోకాద్ కిస్ మ.
- 76 వెయు పాలు సిల్లి కుండ మండినె టుణుటణ ఆనె.

(ఉండ్రీ కుటుం లొఇ గొడుబ జర్రితివలె)

77 ఆడుఃదిజ్ అర్వయ్ ముండదిజ్ ముప్పయ్.

78 మర్రితి పుల్ల - అర్రితి గుండె.

(ఇని పణిబ నండా రోస్కాన్ పణి కిజి నెస్తి మనికాన్)

79 దొహ్కొక్తిజ డొజయెన్ దొహ్కొజ దొరొయెన్.

(డొజయెన్ వన్నిజ్ వెహ్నిక)

80 పోతుదిజ్ గడ్డద్ ముడిఃక్సి కోమ్కు సుడఃజి బేరం కితి లెకెండ్.

(వస్తు సుడఃఎండ తొఎండ వర్రినిక)

81 పొజ్ పొజ్ పిత్తి తేనె తొహ్కొజ్ అట్ఎద్.

(నండా వర్రినికాన్ ఇని పణి కిదెజ్ అట్ఎన్)